

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto
valtiovarainministerio@vm.fi

Suomen Tilintarkastajat ry on tilintarkastajia edustava edunvalvontajärjestö. Jäsenemme ovat tilintarkastuslain mukaisesti hyväksytyjä HT-, KHT- ja JHT-tilintarkastajia sekä tilintarkastusalan ja taloushallinnon asiantuntijoita. Tavoitteenamme on auttaa tilintarkastajien ammattikuntaa menestymään sekä tuomaan lisäarvoa elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle. Taloudellista raportointia ja alan käytäntöjä edistämällä olemme mukana rakentamassa perustaa suomalaisen yhteiskunnan kilpailukyvyille ja hyvinvoinnille. Yhdistykseen kuuluu yli 90 % tilintarkastuslaissa määritellyistä tilintarkastajista.

VM179:00/2018

HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS KOSKIEN ARVONLISÄVEROLAIN 85 A §:N MUUTTAMISTA SÄHKÖISTEN JULKAISUJEN OSALTA

Suomen Tilintarkastajat ry (jäljempänä ST) kiittää mahdollisuudesta saada lausua hallituksen esitysluonnoksesta koskien arvonlisäverolain 85 a §:n muuttamista sähköisten julkaisujen osalta (jäljempänä esitys). Lausuntonaan ST esittää seuraavaa.

Esityksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakia muutettavaksi siten, että sähköisiin kirjoihin, sanoma- ja aikakauslehtiin sekä lehtien irtonumeromyyntiin sovellettava verokanta alennettaisiin 24 prosentista 10 prosenttiin.

Esitys on arvonlisäverovelvollisten yritysten, kuluttajien ja kustannusalan näkökulmasta yksinomaan kannatettava. Lainmuutoksen tavoitteena on asettaa sähköiset julkaisut ja painetut julkaisut samanarvoiseen asemaan. Esitys vastaa myös hallitusohjelman tavoitteita.

Erittäen ilahduttavaa on Suomen toimiminen ensimmäisten jäsenmaiden joukossa laatien tämän luonnoksen ennen kuin Neuvosto hyväksyi lopullisesti direktiivimuutoksen. Muutos helpottaa kustantajien jatkuvaa rajanvetoa niin kutsutuissa hybridituotteissa ja parantaa sähköisen liiketoiminnan kehittymistä Euroopan Unionissa.

Sähköisen julkaisun määritelmä

Direktiivi ei sisällä määritelmää sähköiselle julkaisulle. Alennetun verokannan soveltaminen on jätetty kokonaan jäsenvaltioiden lainsäätäjälle. Hallituksen esityksessä on ensinnäkin vii-

tattu direktiivin kantavaan ajatukseen, että sähköisenä julkaisuna ei pidettäisi edelleenkaan musiikkia ja videoita. Rajanvedossa olisi olennaisena ja ratkaisevana arviointi siitä, ovatko pääasiana (eng. predominant) äänen tai liikkuvien kuvien muodossa ilmaistujen verkkoviestien yhtenäinen kokonaisuus, jota pidetään ohjelmana vai sähköisestä julkaisusta. Pääasiallisuus olisi viimeistään verohallinnon ohjeessa kyettävä selventämään.

Hallituksen esityksessä on myös tehty seuraava yksinkertaistus: Tietokantojen aineisto ei muodostaisi sähköisille julkaisuille tyypillistä kerronnallista kokonaisuutta. Sisällöltään väite on oikea, mutta siitä ei voine tehdä johtopäätöksiä esimerkiksi oppikirjojen osalta, jotka yleensä eivät muodosta kielenopiskelua lukuun ottamatta kerronnallista kokonaisuutta, ei ainakaan matematiikassa ja monessa luonnontieteen aineessa.

Sama lukusisältö – Oppimisalustat

Esityksen tavoitteena on, että saman lukusisällön tarjoaviin sähköisiin julkaisuihin sovelletaan samaa alennettua verokantaa. Lähtökohtana on siten sisällön levittäminen alennetulla verokannalla.

Sähköisenä julkaisuna ei pidettäisi esityksen mukaan sähköisessä muodossa olevia tietokantoja ja muita vastaavia tietosisältöjä. Esityksen mukaan sähköisiä julkaisuja koskevat tilanteet ovat moninaisia ja niiden verokohtelu joudutaan arvioimaan tapauskohtaisesti verotus- ja oikeuskäytännössä. Esityksen taloudellisia vaikutuksia koskevassa osiossa todetaan tältä osin, että ”Alennettujen verokantojen soveltamisalan laajentaminen sähköisiin julkaisuihin aiheuttaisi uusia rajanveto- ja neutraalisuusongelmia erilaisten sähköisten tuotteiden sekä niiden tuottajien välille ja lisäisi siten yritysten hallinnollisia kustannuksia.”

Näihin uusiin rajanvetotilanteisiin tulee kuulumaan esimerkiksi oppimisalustat. Oppimisalustoja on erilaisia ja ne tarjoavat apuvälineitä verkkokurssien suunnitteluun, tuottamiseen ja hallintointiin. Kouluttaja voi teettää tehtäviä ja palauttaa tehtäviä, mutta oppimisalustojen kautta on usein saatavilla oppimismateriaalia esim. sähköisesti luovutettavia kirjoja ja julkaisuja. Esityksessä ei ole otettu suoraan kantaa oppimisalustoihin. Jos oppimisalusta sisältää esimerkiksi pääosin sähköisien kirjojen kaltaisia ominaisuuksia, niiden verokannankin tulisi noudattaa kirjojen verokantaa. Kuitenkin oppimisalustat ovat keskeisessä asemassa myös luokkahuoneopetuksessa, eikä ole mitään rationaalista syytä erottaa niitä fyysisten alustojen oppikirjoista.

Lisää ongelmia tältä osin aiheuttaa hallituksen esityksessä esitetty vaatimus fyysisen julkaisun samankaltaisuudesta alennetun verokannan soveltamisessa. Oppimisalustoja tuskin on aina tarkoituksenmukaista julkaista fyysiselle alustalle tallennettua oppikirjaa täysin toistavaksi.

Sanoma- ja aikakauslehdet

Sanoma- ja aikakauslehden alennetun verokannan edellytyksenä ei olisi enää se, että lehden tulee ilmestyä vähintään kuukauden ajaksi. Ratkaisevaa olisi, että kysymyksessä on aikakautinen painettu julkaisu tai verkkojulkaisu, joiden määritelmä tulisi sananvapauslain mukaisesta aikakautisen julkaisun määrittelystä. Arvonlisäverolaissa ei ole aikakautisen julkaisun määritelmää. Määritelmää on kuitenkin oikeuskäytännössä sovellettu esimerkiksi tilattujen lehtien ja yleishyödyllisten yhteisöjen jäsenlehtien määrittelyssä. Esitämme pohdittavaksi,

tulisiko arvonlisäverolaissakin viitata perusteluiden sijasta suoraan sananvapauslain määritelmään.

Kirjat

Fyysinen alusta

Esityksen mukaan alennettua verokantaa sovelletaan fyysisellä alustalla olevaan tai sähköisesti luovutettavaan kirjaan. Esityksen perustelujen mukaan ”Sähköisillä kirjoilla tarkoitettaiisiin muita kuin painettuja fyysisillä alustoilla (kuten CD- tai CD-ROM-levyillä, muistitikuilla tai muilla vastaavilla alustoilla) olevia kirjoja sekä sähköisesti (kuten sähköisen tietoverkon välityksellä) luovutettavia kirjoja.” Virkkeen ensimmäinen lause vaatii täsmennyksen siitä, että myös suluissa mainittuihin CD- tai CD-ROM-levyllä, muistitikulla tai vastaavilla alustoilla oleviin kirjoihin sovelletaan alennettua verokantaa.

Äänikirja

Esityksen mukaan sähköisenä kirjana pidettäisiin myös äänikirjaa. Esityksen mukaan äänikirjan osalta edellytyksenä kuitenkin olisi, että äänikirjasta on olemassa kuluttajille saman lukusisällön tarjoava painettu tai luettavassa muodossa oleva sähköinen kirja. Äänikirja ei sisällä pääasiallisesti musiikkia eikä videoita. Useat äänikirjat valmistetaan vasta sen jälkeen, kun painettu tai luettavassa muodossa olevan sähköinen kirja on ensin ilmestynyt. Kehitys voi jatkossa tapahtua myös toisin päin. Vaatimus ei siten ole perusteltavissa. Vaatimus ei ole perusteltavissa myöskään pelkästään näkövammaiselle suunnattujen äänikirjojen osalta (ks. <https://www.nkl.fi/fi/etusivu/nakeminen/julkaisu/airut/airut-13-2014/aanikirja-syntyitalkoilla>). Ainakin pelkästään näkövammaisille suunnattujen äänikirjojen verokannan tulisi olla alennettu, vaikka se ei painettuna ilmestyisikään.

Maksulliset palvelut

Esityksen mukaan alennetun verokannan soveltamisala kattaisi myös maksulliset palvelut, joilla annetaan oikeus lukea tai kuunnella sähköisiä kirjoja tilauskauden ajan. Sähköisten kirjojen luovutus on käsityksemme mukaan palvelua, joten täsmennys on sinällään paikallaan perusteluissa. Olisiko se selkeyden vuoksi syytä sisällyttää myös lakitekstiin.

Helsingissä 26. päivänä marraskuuta 2018

SUOMEN TILINTARKASTAJAT RY

Maria Grönroos
hallituksen puheenjohtaja